

Glossari de termes electorals

Abstenció

És el conjunt d'electors que no exerceixen el seu dret al vot en unes eleccions. Es pot expressar en valors absoluts o en percentatges. La suma dels valors absoluts de l'abstenció i la participació sumen el cens electoral. La suma dels seus percentatges és, òbviament, 100, ja que són conceptes complementaris.

Acta d'escrutini

Document oficial on queden reflectides totes les dades de l'escrutini d'una mesa electoral: cens, certificacions censals, vots nuls, vots en blanc, vots per a cada candidatura, etc. Ha d'estar signada per tots els components de la mesa (president, vocals i interventors).

Administració convocant

És l'Administració pública que convoca i organitza un procés electoral. La Generalitat de Catalunya, en el cas d'eleccions al Parlament de Catalunya; el Govern de la Nació (Ministeri de l'Interior), en el cas d'eleccions a Corts Generals i al Parlament Europeu, i els ajuntaments per a les eleccions municipals.

Administració electoral

Té la finalitat de garantir la transparència i objectivitat del procés electoral, i el principi d'igualtat. La integren la Junta Electoral Central, les juntes electorals provincials i les juntes electorals de zona i, si s'escau, les juntes electorals de la comunitat autònoma, juntament amb les meses electorals.

Apoderat/ada

Representant nomenat per la candidatura perquè faci una funció de control, especialment en els actes de votació i d'escrutini. No forma part de la mesa i ha de votar en què estigui censat. Pot visitar qualsevol mesa.

Barrera legal

Límit mínim de vots que s'estableix en l'escrutini perquè una candidatura pugui concórrer a la distribució d'escons. En les eleccions generals i europees és el 3% per a cadascuna de les circumscripcions i en les municipals el 5%, mentre que en les autonòmiques hi ha diverses fórmules segons la comunitat autònoma (a Catalunya el 3%).

Cabina

Element electoral que s'ha de col·locar en el recinte en el qual hi hagi la mesa electoral i al qual poden accedir els electors per preparar la documentació de votació preservant, així, el dret al secret de vot.

CAE

Col·legi Administrat Electrònicament. El CAE és un sistema de millora de les tasques que es desenvolupen als col·legis electorals durant la jornada de votació mitjançant la utilització d'eines informàtiques. Es compon de: ordinador amb mòdem GPRS i una aplicació específica, impressora, i cens electoral en format digital.

Campanya electoral

Període de temps previ al dia de la votació, la durada del qual es fixa a la convocatòria del comicis i permet a les candidatures demanar el vot a l'electorat, a través d'actes públics i dels mitjans de comunicació. La normativa general electoral estableix que aquesta té una durada de 15 dies.

Campanya institucional

Campanya destinada a informar els ciutadans sobre la data de votació, el procediment per votar i els requisits i tràmits del vot per correu, sense influir en l'orientació de vot.

Candidat/a

Component d'una llista electoral un cop ha estat proclamada per la junta electoral competent. Depenent del tipus d'elecció, poden ser candidats a diputats i senadors del Congrés i del Senat, respectivament, a diputats dels parlaments autònoms o del Parlament Europeu i candidats a regidors dels consistoris municipals.

Candidat/a electe/a

Candidat que ha obtingut un escó per a una circumscripció determinada.

Candidatura

Conjunt de candidats que, constituint una llista, es presenta en una circumscripció electoral per un partit polític, coalició de partits o agrupació d'electors, d'acord amb els criteris i requisits fixats per la llei.

Cens electoral

Conjunt d'individus que reuneixen els requisits per ser electors i que no estan privats del dret de sufragi. Es compon pels electors residents a Espanya i pels residents i absents que viuen a l'estranger (CERA). El cens electoral és únic per a tota classe d'eleccions.

Cens escrutat

És la suma d'electors que correspon a les meses escrutades fins a un moment determinat. S'expressa, normalment, com a percentatge sobre el total del cens. Per exemple, si a les 21 hores hem aconseguit escutar un percentatge de meses determinat, de la mateixa manera tindrem un percentatge escrutat del cens que li correspon.

Cens de residents absents (CERA)

Són les persones que resideixen a l'estranger i que exerceixen el seu vot a l'oficina consular o per correu certificat. Hi ha un cens CERA a cada circumscripció electoral, però no es computen els seus vots en l'escrutini de resultats provisionals.

Cens inicial/final

El cens electoral inicial és el que proporciona l'Oficina del Cens Electoral de l'INE i és el vigent en el moment d'obertura de les meses. Es pot modificar durant el dia amb les certificacions censals o per decisió del president de la mesa o autoritat judicial, per donar el cens final (definitiu).

Centre de difusió de dades (CDD)

Lloc on es realitza la difusió pública dels resultats electorals provisionals mitjançant informes en paper i programes de difusió audiovisual (TV).

Centre de processament backup (CPB)

Subsidiari del Centre de Processament de Dades, situat en un edifici independent per poder continuar amb l'escrutini de resultats en el cas d'evacuació de l'edifici principal.

Centre de processament de dades (CPD)

Lloc on s'ubiquen els equips informàtics i programes de càlcul per fer les operacions d'agregació de les meses, còmput de vots i, en general, qualsevol operació o procés informàtic per a l'escrutini de resultats provisionals.

Centre de recollida d'informació (CRI)

Lloc físic on els representants de l'Administració i coordinadors de col·legis electorals comuniquen les dades de la jornada electoral: l'obertura de meses, els avanços de participació i els resultats de l'escrutini provisional mesa per mesa (acta per acta). En el CRI hi ha els telèfons per a la recepció de dades, els equips per a la recepció de les dades de PDA, els equips de gravació i els equips d'incidències.

Centres operatius

Llocs físics (o lògics) on es duen a terme tots els processos externs de l'escrutini de resultats provisionals. Es divideix en: centres de recollida d'informació (CRI), oficines de control d'incidències (OCI), centres de processament de dades (CPD), centre de processament backup (CPB) i centres de difusió de dades (CDD).

Certificació censal

Document emès per l'Administració electoral que constitueix un mitjà de prova pel qual un ciutadà pot exercir el dret al vot, malgrat que no estigui censat a la mesa on vagi a exercir-lo. Modifica el cens d'electors de la mesa.

Certificat de votació

Imprès electoral, l'expedició del qual pot demanar qualsevol elector amb la finalitat d'acreditar documentalment l'exercici del vot a la mesa corresponent.

Circumscripció electoral

Conjunt d'electors, agrupats amb base territorial, a partir del vot dels quals es procedeix a la distribució d'escons. En les eleccions europees és d'àmbit nacional; en les generals, d'àmbit provincial; en les autonòmiques, d'àmbit provincial (excepte en les autonomies insulars, d'àmbit illa, i a Astúries i Múrcia, una altra divisió interna), i en les eleccions municipals, d'àmbit municipal.

Coalició

Formació política concreta, habilitada per a la presentació de candidatures, constituïda per partits polítics i/o federacions de partits.

Col·legi electoral

Lloc físic on s'exerceix el dret de vot. Pot estar compost per una o diverses meses electorals.

Comissió de ràdio i televisió

És l'òrgan que sota la direcció de la Junta Electoral Central efectua la proposta de distribució dels espais gratuïts de propaganda electoral.

Consolats

Oficines de l'Estat espanyol ubicades a l'estranger que, pel que fa a la matèria electoral, desenvolupa tasques adreçades a la confirmació del CERA. És el lloc on els electors residents a l'estranger poden disposar el vot en les eleccions generals, europees i autonòmiques.

Compatibilitat electoral

Registre dels ingressos i de les despeses electorals que han de fer totes les formacions polítiques que participin en el procés electoral.

Convocatòria electoral

Acció mitjançant la qual l'Administració competent crida el cos d'electors a exercir el seu vot en una data determinada, amb un calendari per a la presentació de candidatures, proclamació, campanya electoral, etc.

Dia de les votacions

Dia que els electors poden exercir el seu dret al vot. L'horari permès per a les votacions és des de les 9 h fins les 20 h. A l'efecte de l'operatiu electoral, el dia es divideix en les fases següents: obertura de les meses (9 h), avançament de participació (a Catalunya, 13 h i 18 h) i escrutini de vots (a partir de les 20 h).

Difusió de resultats provisionals

Operacions amb la finalitat de donar a conèixer els resultats provisionals de l'escrutini. Segons el mitjà utilitzat parlarem de difusió audiovisual, informes escrits de resultats o terminals de consulta.

Districte censal

Agrupació geogràfica de seccions censals. És un nivell intermedi entre la secció i el municipi. La definició completa d'una mesa segons tots els seus nivells és: circumscripció, municipi, districte, secció i mesa.

Eleccions

Procés mitjançant el qual es renoven els components d'una cambra o parlament, amb l'elecció directa per part dels ciutadans. En sentit restringit, ens referim a les eleccions com el dia de les votacions distingint-lo del procés electoral en sentit ampli. A Espanya, hi ha eleccions a les Corts Generals, eleccions europees, als parlaments autonòmics i eleccions municipals, segons l'àmbit respectiu.

Elector/a

És la persona que exerceix el dret de sufragi actiu (vot). Poden ser electors els espanyols majors d'edat i que no estiguin en cap dels supòsits previstos per la llei que n'impedeixin l'exercici. A les eleccions europees i municipals aquest dret s'amplia als residents a Espanya de països de l'Unió Europea.

Elegible

És el que exerceix el dret de sufragi passiu. Poden ser elegibles els espanyols majors d'edat, que, tenint la qualitat d'electors, no incorrin en alguna de les causes d'ineligibilitat prevista per la llei. A les eleccions municipals i al Parlament Europeu aquest dret s'amplia als residents a Espanya de països de la Unió Europea.

Escó

Unitat de composició del parlament o cambra a què es refereixen les eleccions. L'objectiu de les eleccions és assignar els escons (seients) de la cambra a les diferents candidatures segons el nombre de vots i una fórmula electoral d'atribució d'escons.

Escrutini general

Acte de caràcter públic que duen a terme les juntes electorals competents el tercer dia següent al de la votació proclamant els resultats definitius oficials. Es realitza a partir dels resultats provisionals, revisant les actes per detectar errors i corregint-los, en cas que n'hi hagi.

Escrutini provisional

S'efectua en cada mesa electoral, a partir del tancament dels col·legis. El president dona per acabada la votació i es procedeix a l'obertura de les urnes i a la comptabilització del vots. Amb el resultat final s'emplena l'acta, una còpia de la qual es lliura a la persona representant nomenada per l'Administració, qui ho comunica al centre de recollida d'informació.

Fórmula electoral

Traducció matemàtica del nombre de vots per candidatura a escons corresponents. Dins del sistema de representació proporcional, les fórmules electorals principals per a l'atribució d'escons són: mitjana major de Lagüe, D'Hondt, resta major i fórmules combinades. La fórmula s'aplica a la circumscripció per circumscripció.

Incidències en la transmissió de dades

Qualsevol fet que impedeixi la correcta transmissió o gravació de les dades de la jornada electoral. S'inclouen tant els problemes per rebre les dades i els resultats d'una mesa com els errors produïts en formalitzar una acta, que impliquen la necessitat de contrastar aquesta informació. En general, qualsevol mesa de la qual no es disposin resultats correctes constitueix una incidència.

Informes de resultats

Conjunt de documents que contenen informació periòdica (vots, escons, etc.) de l'escrutini de resultats en forma de llistes, taules, gràfiques o altres, en paper o en suport informàtic.

Interventor/a

És el representant nomenat per la candidatura en una determinada mesa, de la qual forma part. Exerceix el seu dret de vot en aquesta mesa, i és exclòs per l'Administració electoral de la mesa on estigui censat. Estarà, per tant, solament censat en la mesa de la qual forma part.

Jornada de reflexió

Dia anterior al de les votacions, que assenyala el final de la campanya electoral, en la qual està prohibit qualsevol tipus de manifestació que indueixi la direcció del vot.

Juntes electorals

Són òrgans de l'Administració electoral que avalen el compliment de la normativa vigent i la igualtat d'oportunitats. Atenen les reclamacions i impugnacions que es produeixen i, després de l'escrutini, validen el pas dels resultats provisionals a definitius.

Llista electoral

Conjunt de candidats mitjançant els quals cada candidatura opta a aconseguir els escons en litigi a cada circumscripció. Els escons de cada candidatura es distribueixen internament segons l'ordre de col·locació a la llista. Si a l'elector se li permetés modificar l'ordre de candidats (o afegir-ne o suprimir-ne), parlariem de llistes obertes. En el cas contrari (com a Espanya), les llistes són tancades.

Mesa electoral

És la unitat bàsica del procés electoral. És una subdivisió alfabètica de la secció censal. Està formada per un president i dos vocals i, si s'escau, pels interventors acreditats. Els electors només poden emetre el seu vot a la mesa que estan adscrits (el vot per correu es fa a distància, però es remet a la mesa corresponent).

Oficina de control d'incidències (OCI)

Espai on es resolen les incidències produïdes per anomalies en la transmissió d'informació al centre de processament electoral. Estan ubicades estratègicament al llarg de la geografia per proporcionar l'adequada cobertura a una àrea que comprèn un cert nombre de meses electorals.

Oficina del cens electoral

Òrgan encarregat de la formació del cens electoral. És una entitat administrativa emmarcada en l'Institut Nacional d'Estadística, amb delegacions a totes les províncies.

Operatiu electoral

Conjunt de sistemes i equipaments que desenvolupen totes les tasques corresponents a un procés electoral. És responsabilitat de l'Administració convocant, que es recolzarà, per a la seva execució, en empreses externes.

Papereta

Imprès mitjançant el qual es concreta l'exercici del dret de vot. Per al Senat hi ha una única papereta on s'inclouen tots els candidats, l'elector n'haurà de marcar tres com a màxim. A la resta d'eleccions, s'ha de seleccionar la papereta corresponent a la candidatura que es vol votar, que inclou la sigla i la llista de candidats per a la circumscripció.

Participació

És el nombre d'electors que realment exerceixen el seu dret de vot a les eleccions. Es pot expressar en valors absoluts o en percentatges sobre el cens. Segons el nivell, podem parlar de participació en una mesa, en un municipi, en una circumscripció o en el total de l'àmbit electoral.

Procés electoral

Equival al terme eleccions, en sentit ampli. Comprèn el conjunt d'accions que s'efectuen en el període de temps que va des de la convocatòria de les eleccions fins la proclamació de candidats i l'edició de resultats definitius.

Recurs contenciós electoral

Procediment judicial contra els acords de les juntes electorals sobre la proclamació dels candidats electes, vots computats, etc. Té l'efecte de paraitzar el fet a què fa referència.

Referèndum

Consulta electoral mitjançant la qual es pregunta a l'elector per una o diverses qüestions, on les possibles respostes són únicament afirmatives o negatives.

Regla d'hondt

Procediment matemàtic per a l'atribució d'escons, dins d'un sistema proporcional. Per a cada circumscripció electoral, els vots obtinguts per les candidatures es divideixen per una sèrie contínua de números naturals (1, 2, 3...), anomenats divisors. Els escons s'atribueixen segons les magnituds dels quocients obtinguts. Afavoreix els partits més votats, en termes de vots per escó.

Representants de l'Administració

És la persona que l'Administració convocant nomena perquè el dia de les votacions comunicui al Centre de Recollida d'Informació (CRI) les dades pertinents (cens, participació, vots, etc.) en totes les fases del dia: obertura, avanços o escrutini, de la mesa o les meses assignades.

Resultats definitius

Els proclamen les juntes electorals, a partir dels resultats provisionals. Un cop passades les eleccions, són les úniques dades vàlides a tots els efectes i anul·len els provisionals del dia "D".

Resultats provisionals

Són els que l'Administració convocant proporciona durant la nit electoral, mitjançant un centre de processament que té assignada aquesta tasca. Malgrat que es tanqui l'escrutini al 100%, les dades es consideren provisionals mentre que les juntes electorals no s'hagin pronunciat.

Secció censal

Unitat censal en què es divideix una circumscripció electoral, que comprèn un màxim de 2.000 electors i un mínim de 500. A cada secció poden haver-hi una o diverses meses electorals. De la mateixa manera, les seccions s'agrupen en districtes censals.

Sistema electoral

Procediment mitjançant el qual, en unes eleccions, s'atribueixen els escons a les candidatures en funció del seu nombre de vots. Els sistemes electorals poden ser majoritaris o proporcionals, i dintre d'aquests hi ha diverses fórmules d'assignació d'escons. A Espanya, el sistema vigent des del 1977 és el de representació proporcional amb aplicació de la fórmula (o regla) D'Hondt.

Votants d'una mesa

És exactament igual al concepte de participació en aquesta mesa.

Vots de residents absents a l'estranger

A les eleccions locals es comptabilitzen en les mateixes meses, mentre que a la resta d'eleccions els escruten les juntes electorals provincials i les incorporen en l'acta de l'escrutini general en un cens independent (vegeu Cens de Residents Absents-CERA).

Vot per correu

És el vot emès per aquells electors que per absència o malaltia no poden presentar-se a la mesa el dia de la votació, feta prèviament la sol·licitud a la delegació provincial de l'Oficina del Cens Electoral. El servei de correus ha de conservar la correspondència adreçada a les meses electorals, traslladar-la-hi a les 9 h, i incorporar durant el dia tota la que es rebí fins a les 20 h.

Vots a candidatures

Són els vots realitzats correctament per a qualsevol de les candidatures electorals. S'expressa, habitualment, en percentatges sobre els vots vàlids, per al total de l'àmbit i per a cada una de les candidatures. La relació entre les diverses categories de classificació dels vots és la següent: $\text{Vots totals} = \text{vots vàlids} + \text{vots nuls}$ $\text{Vots vàlids} = \text{vots en blanc} + \text{vots a candidatures}$.

Vots en blanc

Són els vots emesos en sobres sense papereta. En les eleccions al Senat, són vots en blanc les paperetes que no tinguin indicacions a favor de cap candidat. També són vots en blanc els emesos a favor de candidatures retirades al llarg del procés. Els vots en blanc formen part del conjunt de vots vàlids (la qual cosa és rellevant per al càlcul de percentatges).

Vots nuls

Són els vots emesos en sobre o paperetes diferents del model oficial, en papereta sense sobre, en sobre que tingui més d'una papereta (si són de diferents candidatures) i en paperetes en les quals s'hagi modificat, afegit o ratllat noms dels candidats que hi són inclosos. A les eleccions al Senat, són nul·les les paperetes on s'hagin assenyalat més de tres noms.

Vots vàlids

És el total de vots emesos menys els vots nuls. Es divideixen en vots en blanc i vots a candidatures. És la magnitud emprada com a denominador per calcular el percentatge de vots de cada candidatura.